

Obrazovanjem i obukama do novih navika

Pisali smo kako su , u strateškim dokumentima lokalnog nivoa , stvorene solidne normativne pretpostavke za adekvatnu brigu o životnoj sredini na teritoriji opštine Aleksandrovac. No, i tada smo , poučeni iskustvom sličnih i većih lokalnih samouprava ,izrazili bojaznost da sa operativnom primenom dobrih strategija i njihovim pretakanjem u svakodnevni rad i navike lokalnog stanovništva ne ide ni malo lako. Šta više mnoge pojave u praktičnom organizovanju i postupanju prilikom zadovoljenja elementarnih prava na zdravu životnu sredinu devalviraju vrednosti strateških dokumenata u oblasti zaštite životne sredine.

Ohrabrujuća ekološki ispravna razmišljanja u dokumentima poput recimo „Strategije razvoja opštine Aleksandrovac za period 2015-20120“ ili Prostornog plana opštine Aleksndrovac ostaju , bar za sada i na žalost , u većini slučajeva samo mrtva slova na papiru.

Kroz dva primera iz delatnosti vodosnabdevanja i tretmana komunalnog otpada to postaje odmah jasno i laiku.

Uprkos ogromnom napredku u povećanju obuhvata broja korisnika zdrave pijaće vode iz javnog vodovoda Aleksandovca (60% od ukupne populacije od oko 30.000 stanovnika) na jednoj strani i dalje se ,na drugoj strani, kuburi sa zastarelom vodovodnom mrežom koja beleži velike gubitke(čak i do 40%).

Javni vodovod Aleksandovca se većinski snabdeva vodama sakupljenim na vodozahvatima i kaptažama na padinama

Željina i Goča , tretiranim u postrojenjima u Mitrovom polju kapaciteta do 100 litara u sekundi i alternativno ,po potrebi, sa jezera Čelije iz vodosistema kojim upravlja kruševačko javno preduzeće.

Sa jedne od intervencija na aleksandrovačkom vodovodu

Sve sušniji letnji meseci i nekontrolisano zalivanje poljoprivrednih zasada u sredinama gde je prošao gradski vodovod ozbiljno ugrožavaju redovno snabdevanje stanovništva ,uprkos čestim represivnim merama nadležnih komunalnih službi i inspekcija. Uz to takvo ponašanje kreira i dodatne troškove , posebno za količine vode koje isporučuju sa sistema Čelije.

Tretman komunalnih otpadnih voda , kako onih iz domaćinstava i industrijskih pogona tako i atmosferskih se ne vrši već se one ispuštaju u reku Pepeljušu uz česta zagušenja skromnih kapacitea kanalizacione mreže što zbog nepostojanja pumpi u tom sistemu i pogrešno procenjenih gravitacionih padova ali i zbog nemarnog i bahatog odnosa pojedinaca koji u kanalizaciju bacaju sve i svašta . Ova reka ,duga oko 47 kilometara koja prolazi kroz Brus , Aleksandovac i Kruševac gde se , kod mesta Čitluk u blizini Kruševca, uliva u

Zapadnu Moravu je jedna od najzagađeniji reka u Srbiji sa čestim eksidentnim ispuštanjima otpadnih voda iz naseljenih mesta i privrednih pogona u njenom toku od Aleksandovca do ušća. Kvalitet njenih voda je visoko degradiran ,u stanju van klase, odnosno sa sve češćim osobinama kanalskih voda.

Sve boje Pepeljuše...

Pepeljuša je ,na žalost, još jedan od brojnih svedoka našeg nemara , loših navika i slabih državnih institucija.

Neselektovani komunalni otpad koji se prikuplja na delu teritorije opštine Aleksandrovac skladišti se , još od kraja šezdesetih godina, na neuslovnoj, nesanitarnoj deponiji „Sinjevac“ smeštenoj tik uz magistralni put koji vodi iz Aleksandovca preko Goča ka Vrnjačkoj Banji. Radi se o dnevnoj količini otpada od oko 30 tona.

Aleksandrovačka deponija „Sinjevac“

Aleksandrovac je , sa još nekoliko lokalnih samouprava iz neposrednog okruženja pristupio Sporazumu o gradnji Regionalne deponije „Strnje“ u Kruševcu . Prema rečima Srđana Dobrijevića ,tehničkog direktora Javno komunalno stambenog preduzeća „Aleksandrovac“ stiglo se do idejnog rešenja i Studije opravdanosti za gradnju te moderne ,sanitarno uređene regionalne deponije, što praktično znači da će nesanitarni „Sinjevac“ potrajati još dugo godina.

Srđan Dobrijević

Vizije , pa i one ekološke , često

ostaju neostvarene iz mnogih razloga. Materijalni se ističu kao primarni ali se i pre naglašava njihov značaj. Posebno tamo gde se malo javnih prihoda usmerava na permanentno ekološko edukovanje stanovništva. Možda je izazov, u očuvanju životne sredine, za Aleksandovac i mnoge druge, njemu slične, sredine u da se uradi ono što može i sa onim šta se ima!

Za to je, pored ostalog, potrebna i bolja komunikacija između ključnih aktera iz institucija lokalne samouprave, obrazovanja, civilnog sektora i građana u jednoj zajednici kakva je opština Aleksandovac.

Tekst je jedan od sadržaja medijskog projekta „Ekovizije Aleksandrovcu“ koga sprovodi „Kraljevački razvojni centar“ i portal „Ekovizije“ a koga je podržala opština Aleksandrovac. Stavovi izneti u tekstu su isključiva odgovornost portala „Ekovizije“ i ni na koji način ne predstavljaju stavove i mišljenja opštine Aleksandrovac.